

Møte tirsdag den 10. februar 2015 kl. 10

President: Marit Nybakk

Dagsorden (nr. 44):

1. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2013, unntatt kapittelet som gjelder Arbeids- og sosialdepartementet (Innst. 130 S (2014–2015), jf. Dokument 1 (2014–2015))
2. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjonar som er behandla av Stortinget (Innst. 129 S (2014–2015), jf. Dokument 3:1 (2014–2015))
3. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om anmodnings- og utredningsvedtak i stortingsssesjonen 2013–2014 (Innst. 128 S (2014–2015), jf. Meld. St. 4 (2014–2015))
4. Interpellasjon fra representanten Morten Ørsal Johansen til landbruks- og matministeren:

«Spørsmål om dyrevelferd i pelsdyrnæringen er igjen aktualisert, nå gjennom dokumentaren «Pels», som ble vist på NRK i desember. Flere av de holdningene og håndteringen av dyr som kom frem der, viser at den fortsatt er mangelfull, noe vi ikke kan si oss fornøyd med. Vi kan ikke gå på akkord med dyrevelferden. Pelsdyrutvalget la frem sin innstilling (NOU 2014: 15) 15. desember. Flertallet går inn for bærekraftig utvikling. Det pekes på flere svakheter i næringen som må gjennomgås nøye, men interpellanten er særlig opptatt av de svakheter som avdekkes knyttet til dyrevelferd. Både økt forskning på avl og styrket tilsyn er etter interpellantens syn to viktige faktorer for bedret dyrevelferd.

Hva mener statsråden vil være de viktigste faktorene for å sikre god dyrevelferd, dersom pelsdyrnæringen skal kunne fortsette?»
5. Stortingets vedtak til lov om utenriksstjenesten (utenriksstjenesteloven) (Lovvedtak 39 (2014–2015), jf. Innst. 133 L (2014–2015) og Prop. 11 L (2014–2015))
6. Stortingets vedtak til midlertidig lov om endringer i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag (Lovvedtak 40 (2014–2015), jf. Dokument 8:56 L (2014–2015))
7. Referat

Presidenten: Representantene Sylvi Graham, Mette Tønder, Ketil Kjenseth og Eirik Milde, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Den innkalte vararepresentant for Rogaland fylke, Øystein Langholm Hansen, har tatt sete.

Statsråd Ine M. Eriksen Søreide overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

Presidenten: Representanten Tove Karoline Knutsen vil framsette et representantforslag.

Tove Karoline Knutsen (A) [10:01:31]: På vegne av stortingsrepresentantene Helga Pedersen, Ingalill Olsen, Sigmund Steinnes, Eirik Sivertsen, Tone-Helen Toften, Kirsti Bergstø, Torgeir Knag Fylkesnes og meg sjøl har jeg gleden av å legge fram et representantforslag om å opprette et professorat ved UIT, Norges arktiske universitet, for å styrke forskning og formidling om 2. verdenskrig i det nordlige Norge og nordområdene.

Presidenten: Representanten Jan Arild Ellingsen vil framsette et representantforslag.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [10:02:12]: Det er meg en utsøkt glede på vegne av stortingsrepresentantene Anders B. Werp og meg selv å legge fram et forslag om umiddelbar opphevelse av straffeloven § 142 (blasfemiparagrafen).

Presidenten: Representanten Trine Skei Grande vil sette fram et representantforslag.

Trine Skei Grande (V) [10:02:44]: På vegne av stortingsrepresentantene Abid Q. Raja, Sveinung Rotevatn, Iselin Nybø og meg sjøl vil jeg legge fram et Dokument 8-forslag om å oppheve politiloven § 14 første ledd nr. 8, adgang til kommunale tiggeforbud.

Presidenten: Representanten Kjell Ingolf Ropstad vil også framsette et representantforslag.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:03:16]: Jeg har gleden av å fremme et brennhett tema. På vegne av stortingsrepresentantene Hans Fredrik Grøvan, Olaug V. Bollestad og meg selv setter jeg fram et representantforslag om å oppheve muligheten for kommunalt forbud mot tigging.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at sak nr. 7 – Referat – tas opp til behandling før sak nr. 1. Det dreier seg om den proposisjonen som nettopp ble levert.

– Det anses vedtatt.

Sak nr. 7 [10:04:04]

Referat

1. (160) Statsministerens kontor melder at
 1. lov om beskyttelse av mindreårige mot skadelige bildeprogram mv. (Lovvedtak 16 (2014–2015))
 2. lov om endringer i vegtrafikkloven mv. (ruspåvirket kjøring, gebyr for forvaltningskontroll og unn-

tak fra lovens motorvognbegrep) (Lovvedtak 20 (2014–2015))

– er sanksjonert under 6. februar 2015

Enst.: Vedlegges protokollen.

2. (161) Ny utslippsforpliktelse for 2030 – en felles løsning med EU (Meld. St. 13 (2014–2015))

Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.

3. (162) Endringer i statsbudsjettet 2015 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet (idømt erstatningsansvar) (Prop. 57 S (2014–2015))

Enst.: Sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.

Sak nr. 1 [10:04:33]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2013, unntatt kapittelet som gjelder Arbeids- og sosialdepartementet (Innst. 130 S (2014–2015), jf. Dokument 1 (2014–2015))

Martin Kolberg (A) [10:05:27] (komiteens leder):

Som annonsert skal Stortinget nå behandle Dokument 1, som alle vet er det hoveddokumentet som Riksrevisjonen leverer til Stortinget for gjennomgang av regjeringas arbeid og forvaltningens arbeid i året som har gått.

Også i år er det hyggelig å kunne si – med stor dekning i dokumentet og den kunnskap vi for øvrig har – at vi har en veldig god forvaltning i Norge. Det er en god kvalitet på statens avlagte regnskaper og den gjennomførte budsjett-disponeringen også. Det er det gledelig å si, at sånn er tilfellet, sånn har det vært gjennom mange år, og vi kan slå fast det her i Stortinget også ved denne anledningen.

Gjennomgangen viser også at forvaltningen i stor grad følger opp innspill som gis underveis, og viser vilje til forbedringer. Dette mener en samlet komité viser at Riksrevisjonen blir tatt på alvor, og det vil vi understreke fra vårt ståsted at vi synes er veldig bra. Det viser også at vår forvaltning er fleksibel og dynamisk. Forvaltningen er lojal mot politisk styring og tjener samfunnet. Årsregnskapene for underliggende virksomheter holder ifølge Riksrevisjonen i all hovedsak god kvalitet. Det er bare – og her bruker jeg uttrykket «bare», for det er bare – 13 av 215 virksomheter som får modifisert revisjonsberetning for 2013. Riksrevisjonen har imidlertid registrert at det fortsatt er utfordringer knyttet til valg av finansielt rammeverk. Jeg sier den siste setningen under henvisning til de to statsrådene som er til stede, fordi det er litt viktig at man tar det poenget at det fortsatt er litt vanskelig å få gjennomført det som kalles for finansielt rammeverk, i hele forvaltningen, og det må være en oppgave for regjeringa å følge opp det, slik at man får det på plass så mange steder som overhodet mulig.

Hva angår virksomhetens budsjett-disponeringer, er det en svak nedgang i antallet vesentlige merknader fra Riksrevisjonen – fra 28 for året 2012 til 25 for 2013. Men – selvsagt – også i årets Dokument 1 vises det til at viktige samfunnstjenester og tjenester med stor betydning for brukerne har fått merknader en rekke år på rad. Det handler om, denne gangen også, Arbeids- og velferdseta-

ten, Forsvaret, Politidirektoratet, Jernbanelogistikken, Statens vegvesen og Barne-, ungdoms- og familieetaten. Også for 2013 har disse fått vesentlige merknader.

Jeg erindrer veldig godt at sist jeg sto her i samme egen-skap, brukte jeg mye energi og sterke ord på hvorfor dette gjentar seg hele tiden. Jeg sier for ordens skyld, så det ikke skal misforstås: Dette retter seg ikke mot den nå sittende regjering, det handler om regjeringer over tid. Og det er bemerkelsesverdig at til tross for at Riksrevisjonen år etter år bemerker disse etatene spesielt – har vesentlige merknader – og Stortingets komiteer og Stortinget her i plenum slutter seg til dette, blir det ikke forbedring slik som vi ønsker. Det er et ansvar nå – og det må være nå, for den nå sit-tende regjering – å gå mer konkret inn i og finne ut hvor-for det er slik. For som jeg sier: Vi er jo alle sammen enige om at dette er vesentlige institusjoner som betyr mye for samfunnet og for borgerne. Det er jo det som er det viktige for oss, det er ikke den politiske uenigheten eller menin-gen rundt dette, men det er det faktum at dette ikke funge-rer som det skal, og at de får vesentlige merknader år etter år.

Jeg sier dette igjen, og det er også et uttrykk for en liten frustrasjon, for dette rom og denne behandlingen skal jo være den øverste myndigheten når det gjelder dette. Men vi har altså ikke gjennomslag med hensyn til disse etatene. Jeg vet ikke hvordan de gode embetsfolkene i Riksrevisjo-nen tenker. De skriver lojalt gang på gang det de mener, men de kommer altså ikke igjennom. Og jeg gjentar: Dette handler ikke om det siste året bare, det handler om flere år tilbake i tid, og jeg skal komme nærmere tilbake til det.

Jeg har sagt nå på vegne av komiteen hva komiteen mener om dette, og levert dette til de statsrådene som re-presenterer regjeringa har i salen ved denne anledning. De får ta dette videre, for dette er det viktig å forsøke å få gjort noe med og særlig viktig å finne ut hvorfor vi år etter år må ta dette opp igjen.

Det er viktig å merke seg at i årets behandling av Doku-ment 1 er det en helt spesiell situasjon, nemlig at innstillin-ga er uten den delen som er knyttet til Arbeids- og sosialde-partementet. Det knytter seg også til noe av det jeg nettopp har sagt, nemlig det faktum at komiteen har sett seg nødt til, som det heter på pent språk, å ta ut den delen av innstil-linga på grunn av situasjonen i Nav. Som Stortinget sikkert er kjent med, og regjeringa er kjent med, er det slik at ko-miteen har hatt to høringer om Nav. Det er jo også en gjen-ganger – en av de store gjengangerne – som altså har fått disse tunge merknadene over tid, og hvor vi nå er nødt til å si at vi må vente med denne delen av innstillinga, fordi vi er nødt til å se hva vi skal skrive. Det er fordi vi ikke er kommet lenger i behandlingen. Vi har hatt to runder med åpne høringer, og komiteen er nå i den fasen at man arbei-der med konklusjonene knyttet til dette. Det vil da bli lagt fram som særlig melding til Stortinget på riktig tidspunkt.

Det andre punktet som jeg vil framheve spesielt, og som bør påkalle mye oppmerksomhet i Stortinget, er det som knytter seg til barnevernet, altså Bufetat, som det heter på kort språk. De som har ansvaret for oppfølgingen av barne-neret, viser oss at vi har fått merknader – og jeg sier det nå – hvert år siden 2009. Hvert år siden 2009 har barne-

vernet og Bufetat fått merknader! Det er klart at det påkaller oppmerksomhet, og denne gangen handler det altså om mangelfull bemanning og kompetanse i barnevernsinstitusjonene. Vi har hørt om dette før, og vi ser – jeg vil understreke det – at Bufetat har arbeidet systematisk med forbedringer på viktige områder, men at det fortsatt er for dårlig bemanning og for lav kompetanse i våre barnevernsinstitusjoner, iallfall i en del av dem. Hvis barn under barnevernets omsorg skal få forsvarlige og likeverdige tilbud, må noe rett og slett gjøres på dette punktet. Jeg vil nærmest si, på vegne av hele komiteen, at vi krever at akkurat dette blir rettet opp. Jeg ber om at regjeringas representanter merker seg akkurat dette punktet, for dette har vært diskutert, og komiteen har selvfølgelig et engasjement med tanke på dette, fordi det handler om veldig sårbare personer i vårt samfunn.

Jeg skal så til slutt kort gå gjennom noen punkter til det som er verdt å nevne i forbindelse med Dokument 1, utover det jeg nå har sagt. Det er det å si at også for 2013 er det merknader til forvaltningen av tilskudd, men at inntrykket er at det nå er gjennomført viktige forbedringer. Det viser at gjennomgangen av departementets tilskuddsforvaltning og kontrollhøringa om saken, som den forrige kontroll- og konstitusjonskomiteen gjennomførte, har virket. Det er bra at vi har fått mer skikk på akkurat dette.

Også årets revisjon avdekker svakheter i det som kalles for informasjonssikkerheten, til tross for at dette også har vært påpekt tidligere. Komiteen er enig med Riksrevisjonen i at det er særlig kritikkverdig at de ansvarlige departementer ikke har fulgt dette opp.

Dessuten er det i årets revisjon avdekket svakheter med tjenester av stor betydning for sikkerhet, beredskap og velferd og at flere av svakhetene skyldes dårlig samordning mellom departementer og forvaltningsnivåer. Jeg har lyst til å si den setningen én gang til, for den har jeg lest veldig nøye: Det skyldes dårlig samordning mellom departementer og forvaltningsnivåer. Det går ut over det som heter sikkerhet, beredskap og velferd. Komiteen finner dette særlig bekymringsfullt all den tid 22. juli-kommisjonen pekte på disse svakhetene, og at de på det grunnlaget burde vært fulgt nøyere opp.

Det er de tingene jeg mener det er viktig fra mitt ståsted som komiteens leder å si innledningsvis. Jeg forutsetter at noen andre av komiteens medlemmer vil snakke om de områdene de har særlig ansvaret for.

Jeg vil avslutte med å si at det er all mulig grunn til ved denne anledning også å rose Riksrevisjonen for deres veldig grundige arbeid. Dokument 1 er en usedvanlig kvalifisert og flott gjennomgang av hele forvaltningen av det som har skjedd året før. Det gir Stortinget et veldig godt grunnlag for å diskutere vår forvaltning, og vi kan ha trygghet for at vi vet om det vi skal vite om, og at vi har kontroll på det vi skal ha kontroll på.

Jette F. Christensen (A) [10:17:26]: Som representanten Kolberg påpekte, har Politidirektoratet fått vesentlige merknader fra Riksrevisjonen for 2013 – ikke for det, det direktoratet har fått merknader hvert eneste år siden 2009. Det er alvorlig ikke bare for vår felles trygghet i

dag, men også for å se til at vi hindrer kriminalitet i framtiden. Riksrevisjonen har merknader til bl.a. arbeidet med Nødnett, anskaffelser, Sivilforsvarets operative evne, den offentlige kontrollen av vaktvirksomheten og arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

Jeg skal derimot hefte ved noe annet: Riksrevisjonen viser til manglende enhetlig og helhetlig oppfølging av det kriminalitetsforebyggende arbeidet. I den påpekningen vises det til manglende styringsinformasjon fra departementet og svakheter i politidistriktenes ivaretagelse av det kriminalitetsforebyggende arbeidet.

Hvis ikke det å unngå framtidig kriminalitet er avgjørende viktig for departementet når de styrer gjennom informasjonen og gir styringssignaler til direktoratet, vet jeg ikke hva som er viktig. Å prioritere forebygging er en del av god ledelse. Forebygging er ett av de viktigste tiltakene innenfor kriminalitetsbekjempelse, og økt innsats vil gi stor effekt – ikke bare for den enkelte, men også for oss som samfunn. Slik det er nå, er det opp til hvert enkelt politidistrikt om de vil prioritere den typen arbeid. Som et resultat av det blir det vanskelig for departementet og direktoratet å vurdere hvordan arbeidet går – om det blir utført og om det blir prioritert – og det blir vanskelig for Riksrevisjonen og Stortinget å kontrollere om det blir gjort skikkelig. Det er arbeid som må bli utført, som må bli utført riktig, og som må være prioritert, og vi må kunne være i stand til å ettergå det.

Politidirektoratet har satt i gang reform- og utviklingsarbeid innenfor bl.a. IKT, ledelse og organisering og har sagt at 22. juli-kommisjonens rapport og politianalysen er en del av utviklingsprosjektene de har. Allikevel er det problematisk at dette arbeidet ikke har gitt mer resultater fortere. Det norske samfunnet har ambisjoner og forventninger på vegne av alle – det skal i alle fall ha det. Derfor er det viktig at vi legger til rette for at mennesker som har sonet sin straff, kan komme tilbake til livet og til samfunnet. Komiteen har merket seg at Riksrevisjonen er bekymret for at innsatte i norske fengsler ikke får de tjenestene de har krav på, og at det kan føre til at veien tilbake kan bli vanskeligere enn nødvendig.

Justis- og beredskapsdepartementet har et overordnet ansvar for å samordne innsatsen sånn at færre lovbrøyttere begår kriminelle handlinger etter endt soning. Da må de ta det ansvaret.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Sak nr. 2 [10:20:40]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjonar som er behandla av Stortinget (Innst. 129 S (2014–2015), jf. Dokument 3:1 (2014–2015))

Martin Kolberg (A) [10:21:19] (komiteens leder og ordfører for saken): Som annonsert skal vi nå behandle det dokumentet som handler om forvaltningsrevisjon. Det omhandler oppfølging av elleve forvaltningsrevisjoner, hvor-

av ti er avsluttet. Én sak, som omhandler Riksrevisjonens undersøkelse av Integrerings- og mangfoldsdirektoratets måloppnåelse og virkemiddelbruk i arbeidet med bosetting og kvalifisering av flyktninger, skal følges videre.

En samlet komité har merket seg at seks av de avsluttede sakene vil bli fulgt opp i Riksrevisjonens løpende revisjoner. Dette gjelder drift og forvaltning av Enova SF, kvaliteten i private institusjoners behandling av rusavhengige, resultatorientering i norsk bistand, arbeidet med Arbeids- og velferdsetatens oppfølging av sykmeldte uten arbeidsgiver samt etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser og vedlikehold og sikring av kirkebygg.

Vi har også merket oss at Riksrevisjonen vil følge opp sine undersøkelser om strålesikkerhet og beskyttelse av miljøet mot forurensing fra radioaktive kilder i Nordvest-Russland. Jeg vil framheve at komiteen er enig i og understreker at det fortsatt er viktig at russiske og norske myndigheter samarbeider om stråletrykgheten og om vern av miljøet i Nordvest-Russland.

To saker har Riksrevisjonen valgt å følge videre til tross for at det er iverksatt flere tiltak i begge departementer for å følge opp tidligere anbefalinger. Sakene det gjelder, er spesialundervisning i grunnskolen og internkontrollen i forsvarssektoren. Riksrevisjonen peker på at det fortsatt er utfordringer som henholdsvis bør følges opp av Kunnskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet. Komiteen er enig i dette.

Når det så gjelder Riksrevisjonens oppfølging av hvordan Miljøverndepartementet har ivarettatt det nasjonale ansvaret for fredete og verneverdige bygninger, mener komiteen det er alvorlig at Riksrevisjonen konkluderer med at det er en risiko for at departementet ikke i tilstrekkelig grad sikrer slike bygninger. Komiteen er derfor tilfreds med at Riksrevisjonen vil følge nøye med på utviklinga på området og foreslå en ny forvaltningsrevisjon dersom det fremdeles er risiko for at målene her ikke nås.

Så til den saken som Riksrevisjonen har valgt å følge videre. Det handler om Integrerings- og mangfoldsdirektoratets måloppnåelse og virkemiddelbruk i arbeidet med bosetting og kvalifisering av flyktninger. Departementet mener opplæringa i norsk og samfunnskunnskap og introduksjonsprogrammet er sentrale virkemidler i den grunnleggende kvalifiseringa av nyankomne flyktninger og innvandrere, og at det derfor må rettes stor oppmerksomhet mot dette fra både departementet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratets side.

Samtidig erkjenner både departementet og direktoratet at det stadig er store kvalitetsforskjeller i kommuners arbeid med å inkludere og kvalifisere innvandrere. For å bøte på dette ble det i 2013 innført en tilskuddsordning med kommunale utviklingsmidler for å forbedre kvaliteten i norskopplæringa. Kurstilbudet for lærere i norsk og samfunnskunnskap ble økt, og det ble inngått en avtale med SSB om å undersøke resultatene i opplæringa. Det er også innført obligatoriske prøver i norsk og samfunnskunnskap for dem som fikk oppholdstillatelse etter 1. september 2013.

Riksrevisjonen peker på at disse tiltakene som departementet på flere områder har satt i verk for å bedre kvalite-

ten i både introduksjonsprogrammet og opplæring i norsk og samfunnskunnskap, må få virke over noe tid. Komiteen er enig i dette. Samtidig er Riksrevisjonen av den oppfatning at tiltakene som er iverksatt, først og fremst skal skaffe informasjon og ikke er rettet inn mot kommunene hvor problemene ligger. Komiteen mener derfor at kvalitetsforskjellen i opplæringa mellom kommunene tilsier at det bør rettes tiltak inn mot kommuner med de svake resultatene. At forskjellene er tilsynelatende så store som det redregjøres for, er et åpenbart problem for de innvandrerne som ikke kommer til kommuner hvor dette fungerer på en god måte. Derfor vil komiteen uttrykke tilfredshet med at Riksrevisjonen følger opp denne saken videre på den måten som er annonsert.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.

Sak nr. 3 [10:27:04]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om anmodnings- og utredningsvedtak i stortingsseksjonen 2013–2014 (Innst. 128 S (2014–2015), jf. Meld. St. 4 (2014–2015))

Gunvor Eldegard (A) [10:27:35] (ordfører for saka): Talet på oppmodingsvedtak har auka dei siste åra, og i meldinga for i år er det gjort greie for oppfølginga av 82 vedtak frå sesjonen 2013–2014 og 13 vedtak frå 2012–2013.

Når komiteen får oppmodingsvedtaka, sender me brev til dei ulike stortingskomiteane og ber om tilbakemelding på dei, og me viser i innstillinga til fråsegnene og merknadene frå fagkomiteen under dei enkelte vedtaka der det er relevant. Det komiteen har gjort, er at me har valt å kommentera der me meiner at oppfølginga ikkje er slutført eller tilfredsstillande. Dei vedtaka som me meiner er følgde opp, tek me til etterretning, og me omtaler dei ikkje i innstillinga. Denne innstillinga viser 34 vedtak frå sesjonen 2013–2014 og 9 vedtak frå sesjonen 2012–2013.

I begynninga av innstillinga har kontroll- og konstitusjonskomiteen bedt om at regjeringa endrar tidspunktet for framlegginga av stortingsmeldinga om oppfølging av oppmodings- og utgreiingsvedtak. Etter dagens praksis vert ho oversend i oktober, ganske kort tid etter at sesjonen som det vert rapportert om, er ferdig. Me meiner at det ville vore meir føremålstenleg om meldinga vart lagd fram tre månader seinare – i januar det påfølgjande året. Då ville det ha gått noko lengre tid etter at vedtaket var gjort, og på det tidspunktet kunne kanskje fleire vedtak ha vore følgde opp. Det ville bidra til ei meir heilskapleg rapportering om oppfølginga av oppmodings- og utgreiingsvedtaka i Stortinget. Difor ber komiteen om at dette vert gjort gjeldande, slik at neste melding vert lagd fram i januar 2016, og at ho omhandlar oppfølging av vedtak frå 2014–2015.

Eg viser egentleg til innstillinga i saka og skal berre kommentera nokre vedtak der det er ueinigheit i komiteen om vedtaket er følgt opp eller ikkje.

Det gjeld for det første vedtak nr. 590. Der var forslaget: «Stortinget ber regjeringa vurdere incentiver for

raskere bosetting av enslige mindreårige asylsøkere i kommunene.»

Her er fleirtalet i komiteen, medlemmene frå Arbeidarpartiet, SV, Senterpartiet og Miljøpartiet Dei Grøne, i tvil om vedtaket er følgt opp.

Det gjeld òg vedtak nr. 450, frå juni 2014:

«Stortinget ber regjeringa forelegge for Stortinget en redegjørelse for hvordan Norge kan bistå naboland som Libanon og Jordan med å håndtere flyktningstrømmen fra Syria, samt en vurdering av hvor mange flere syriske flyktninger Norge kan ta imot i 2014–2015.»

Her seier medlemmene frå Arbeidarpartiet, SV og Miljøpartiet Dei Grøne at me er ueinige i at del 2 av vedtaket er følgt opp.

Så gjeld det vedtak nr. 76 av desember 2013:

«Stortinget ber regjeringa følge Husbankens låneramme nøye for å vurdere om den er tilstrekkelig, og komme tilbake til Stortinget med forslag til en eventuell økning av lånerammen i revidert nasjonalbudsjett for 2014.»

Fleirtalet i komiteen, som består av Arbeidarpartiet, Senterpartiet, SV og Miljøpartiet Dei Grøne, seier at det var eit avvik mellom låneramma til Husbanken og innkome søknader. Fleirtalet meiner difor at vedtaket ikkje er tilstrekkeleg følgt opp.

Det gjeld òg vedtak nr. 453:

«Stortinget ber regjeringa fremme forslag til tiltak som sikrer at ny statlig virksomhet som hovedregel legges utenfor Oslo og bygger opp under livskraftige regioner.»

Medlemmene frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV ser ikkje at det er fremma nokon tiltak som sikrar at nye statlege verksemdar som hovudregel blir lagde utanfor Oslo, difor meiner me at vedtaket ikkje er følgt opp.

Det gjeld òg eit liknande vedtak, vedtak nr. 454:

«Stortinget ber regjeringa utarbeide ein strategi for lokalisering av statlege arbeidsplassar som gjer at ein kan redusere presset i Oslo-regionen og styrke fagmiljø og kompetanse i heile landet.»

Her er det også medlemmene frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV som meiner at vedtaket ikkje er følgt opp.

Det siste vedtaket er vedtak nr. 321:

«Stortinget ber regjeringa gjennom de årlige budsjettforslagene foreslå en vekst i kommunenes inntekter som setter kommunene reelt i stand til å bygge ut og styrke kvaliteten på skole og andre velferdstjenester, og i tillegg fullt ut dekke demografi- og pensjonskostnader.»

Der seier medlemmene frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV at dei meiner at oppmodingsvedtaket ikkje er tilstrekkeleg følgt opp.

Elles vil eg berre vise til innstillinga, der me forklarar vedtaka med merknader, og eg tilrår med dette innstillinga om oppmodings- og utgreiingsvedtak for 2013–2014.

Michael Tetzschner (H) [10:34:24]: Så langt har disse sakene fra kontrollkomiteen – de to–tre foregående og

denne – vært preget av at vi her har vært i kjernen av det vi skal gjøre, nemlig kontrollere, og kanskje partipolitikken da får hvile en stund. Derfor har vi med stor tilfredshet hørt komitélederen redegjøre for det som er den gjennomgående, samlende holdningen, uansett parti, i kontrollkomiteen.

Men det foregående innlegg, fra saksordfører Gunvor Eldegard, trenger noen presiseringer. For det første er det ikke slik at et anmodningsvedtak, selv om det oppregnet kan stå et stortingsflertall bak, setter ut regjeringens plikt til å utrede sakene, ut fra utredningsinstruksen. Det er en anmodning om at regjeringen, i den form som er naturlig, kommer tilbake til Stortinget og kvitterer ut, men det er jo ikke slik at Stortinget har truffet et vedtak med anmodningsvedtakets materielle innhold. Dette fremkom også veldig klart ved at veldig mange av forslagene er åpne, skjønnsmessige og kanskje også – uten at det i denne sammenheng er ment som en kompliment – utpreget politiske målsettinger. Det vil ofte bero på et politisk skjønn om man, når man ser sakene og den måten de utkvitteres på, vil tilfredsstillere alle dem som sto bak anmodningsvedtaket.

Særlig når det gjelder konkrete forslag om hva regjeringen skal sikre av midler, er det grunn til å sette et «alvorlig» utropstegn ved logikken i det forrige innlegget, for vi kan altså ikke sette Stortingets bevilgningsreglement ut av funksjon. Når Stortinget får tilbake et dokument som går utover noe mer enn bare å vedlegges protokollen, på forskjellige områder, kan man si at da har regjeringen kvittert ut i en eller annen form de anmodningene som dekkes av meldingen. Men når det gjelder budsjettet, hvor det er konkurranse om samfunnets ressurser, og hvor man må avveie og prioritere innenfor den rammen som denne forsamlingen har funnet forsvarlig, er det jo Stortinget som har truffet en beslutning om hvilke ressurser man mener det er riktig å bruke, på alle statens områder. Da kan man ikke trekke opp igjen etter budsjettvedtaket og si: Ja, men regjeringen har ikke sørget for nok til kommunene, det er ikke sørget for stor nok låneramme til Husbanken og ikke sørget for nok til barnehagene. I og med budsjettvedtaket, som er et aktivt vedtak fra Stortingets side, må man altså kunne gå ut fra at da har Stortinget fastsatt hva som er ressursbruken, og noen høyere vilje kommer ikke til uttrykk om ressursbruken i Norge enn i Stortingets budsjettvedtak – og i revidert nasjonalbudsjett, som en del av dette.

For man kan jo se på hva som er alternativet: Jo, det ville jo være bare å vedta anmodningsvedtak – 15 millioner til den utmerkede institusjonen x, og y millioner til en annen institusjon, som også kan argumentere for at den driver samfunnsnyttig virksomhet – og så skulle det bundet regjeringen. Det ville kanskje bundet regjeringen, men det ville underminert Stortingets egen mulighet til å se statens samlede utgifter i sammenheng og prioritere, som er denne salens fornemste og viktigste oppgave. Det prinsippet kan man altså ikke fravike.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3.

Sak nr. 4 [10:38:52]

Interpellasjon fra representanten Morten Ørsal Johansen til landbruks- og matministeren:

«Spørsmål om dyrevelferd i pelsdyrnæringen er igjen aktualisert, nå gjennom dokumentaren «Pels», som ble vist på NRK i desember. Flere av de holdningene og håndteringen av dyr som kom frem der, viser at den fortsatt er mangelfull, noe vi ikke kan si oss fornøyd med. Vi kan ikke gå på akkord med dyrevelferden. Pelsdyrutvalget la frem sin innstilling (NOU 2014: 15) 15. desember. Flertallet går inn for bærekraftig utvikling. Det pekes på flere svakheter i næringen som må gjennomgås nøye, men interpellanten er særlig opptatt av de svakheter som avdekkes knyttet til dyrevelferd. Både økt forskning på avl og styrket tilsyn er etter interpellantens syn to viktige faktorer for bedret dyrevelferd.

Hva mener statsråden vil være de viktigste faktorene for å sikre god dyrevelferd, dersom pelsdyrnæringen skal kunne fortsette?»

Morten Ørsal Johansen (FrP) [10:40:18]: I desember 2014 ble det vist en film på tv som heter «Pels». La meg først presisere at dette ikke skal være en debatt om vi skal ha en pelsdyrnæring eller ikke. Det skal dreie seg om dyrevelferd.

Om den filmen kan en si mye rart. En kan si mye om både metodebruk, om hvor lang tid de har brukt på å samle inn materialet, og hvor mye råfilm de hadde, og så se på resultatet som kom som film. Det var nok mange som hadde trodd at det skulle komme mye verre ting enn det som kom, men jeg må også si at det var ille nok det som kom fram i filmen. Samtidig må jeg også si at når en har jobbet så lenge med noe og hausset det så veldig opp, hadde kanskje både jeg og andre forventet noe mer.

Det var ille nok det som kom fram i filmen, og vi fikk se en del holdninger som absolutt ikke er Norge verdig. Vi så holdninger som vi absolutt ikke bør ha og ikke vil ha i pelsdyrnæringen, og som heller ikke pelsdyrnæringen ønsker. Når det er sagt, så har pelsdyrnæringen forbedret seg betraktelig de siste årene. Mange i pelsdyrnæringen har blitt bevisste på det å ha en god dyrevelferd. Mattilsynet har hatt hyppige kontroller av pelsdyrnæringen; det er faktisk den næringen som blir kontrollert aller, aller mest. Bare i 2013 hadde de nesten 260 kontroller av pelsdyrfermer.

Det som har skjedd de siste årene, er at en god del useiøse aktører har forsvunnet fra næringen – og det skal vi være glade for – men fortsatt står det igjen litt å gjøre. Økt inspeksjon fra Mattilsynet og at hver enkelt pelsdyrbonde har blitt mye mer bevisst på det med dyrevelferd, tyder på en næring som tar dyrevelferd på alvor. Det fins selvfølgelig unntak – i pelsdyrnæringen som i andre næringer – men målet må være at disse unntakene skal bli færrest mulig.

Men dyrevelferd omhandler også annet enn bare pelsdyr. Vi registrerer stadig oppslag i media om husdyrbesetninger der det har skjedd store dyretragedier. Slike oppslag avdekker at det har skjedd noe spesielt, og det er veldig viktig at dette avdekkes så tidlig som mulig. Ved hyppige besøk av Mattilsynet har en mulighet for å se om det kan skjje noe. Jo flere besøk Mattilsynet klarer å utføre, og jo

flere gårder de får vært innom, jo tidligere kan de eventuelt oppdage at noe ikke er som det skal. Så får en da heller se om de lange kontrollene, der man går i detalj, kan bli noe færre. Selv om disse også er viktige, er det viktigere at Mattilsynet viser tilstedeværelse, at det blir foretatt kontroller, at noen er der og viser interesse for drifta. Hvis så ikke skjer, får vi slike oppslag som vi til tider har i media, der større besetninger har blitt utsatt for veldig lite pene ting. Dette ønsker ingen, og vi ønsker også å se på hva som kan gjøres, på en best mulig måte, for å unngå slikt i framtida.

Det er én del innen det å ha husdyr som det ikke er så enkelt å kontrollere, og det er det vi har hjemme hos oss selv, altså hunder, katter og de dyrene som er rundt omkring i de tusen hjem. Der har vi ikke de mulighetene til å foreta kontroller. Vi har ikke mulighet til å gå inn i hjemmene til folk og foreta kontroller på samme måte som i husdyrbesetninger. På en måte skal en være glad for det, men der er en da avhengig av andre metoder for å finne ut om dyrevelferden er god nok.

Så det som blir spennende framover, er å se på hva slags mulighet en har til å gå inn og avdekke forhold i husdyrhold uten å krenke privatlivets fred, som er utrolig viktig å ivareta i så måte. Men utfordringen er der, og jeg tror at statsråden også har gjort seg sine tanker rundt akkurat det. Om statsråden har konkludert på området, er jeg ikke så sikker på, men dette er som sagt en omfattende og stor utfordring og en problemstilling som det er viktig å ta på alvor. Det blir spennende å høre etter hvert hva som skjer også på den fronten.

Til slutt: Det er viktig at vi fokuserer på dette med dyrevelferd, det er viktig at vi er bevisste på at dyr skal ha det godt, men det er også viktig at vi gjør vårt for å kunne opprettholde næringer som har livets rett.

Statsråd Sylvi Listhaug [10:45:54]: Takk for interpellasjonen fra representanten Ørsal Johansen om dyrevelferd i pelsdyrnæringen.

Jeg er opptatt av at det må sikres god dyrevelferd i pelsdyrnæringen på samme måte som i andre husdyrnæringer. Jeg reagerte derfor på filmen «Pels», som viste flere alvorlige brudd på dyrevelferdsregelverket, uakseptable holdninger og manglende respekt for dyr og regelverk. Næringen må sørge for at dette tar slutt, selv om det også må sies at forholdene som belyses i filmen, ikke nødvendigvis er representative for næringen. Både jeg og Mattilsynet har hatt møte med Norges Pelsdyrslag om det som kom fram i filmen.

Utvalget som har gjennomgått pelsdyrnæringen, har pekt på flere tiltak som kan styrke dyrevelferden. Blant disse er tiltak som gjelder de forhold interpellanten er opptatt av, nemlig tiltak for å styrke og systematisere avlsarbeidet for å få fram mer tillitsfulle dyr og rask bruk av opptrappende virkemidler fra Mattilsynets side for å få enda bedre tilsyn og oppfølging. Når det gjelder tiltak for å styrke avlsarbeidet, fokuseres det på mer enn bare forskning.

Det er altså riktig at utvalget har pekt på at pelsdyrenes tillitsfullhet overfor mennesker er et av de områder der det fortsatt er velferdsutfordringer for pelsdyr. Dette vises bl.a. ved at det i tester har blitt avdekket store forskjeller

mellom oppdrettere når det gjelder tillitsfullhet hos dyrene. Jeg er også enig i at et offentlig tilsyn som kan reagere raskt og hensiktsmessig ved avdekking av alvorlige brudd på regelverket, er nødvendig, slik utvalgets flertall har pekt på.

Jeg forventer at Mattilsynet vil gjennomgå tilsynsmetodikk og organisering av tilsyn i etterkant av filmen «Pels», og Mattilsynet har selv varslet dette. Tilsyn med pelsdyrnæringen har ellers vært intensivert de senere årene som følge av en prioritering fra Landbruks- og matdepartementet. Jeg har videreført prioriteringen av tilsyn med pelsdyrnæringen, og det er ingen andre typer dyrehold som inspiseres like mye av Mattilsynet som pelsdyr.

Regjeringen har nå også effektivisert Mattilsynet slik at det har gått fra tre til to forvaltningsnivåer, og antall regioner i organisasjonen er redusert fra åtte til fem. Endringene vil gi et mer helhetlig og effektivt mattilsyn, hvor det er et mål å øke tilsynsproduksjonen med 25 pst. i løpet av fire år. I praksis blir det færre ledere – en reduksjon på 30 pst. – mindre administrasjon og flere medarbeidere ute i felt til å drive tilsyn og veiledning. Dette vil bidra til enda bedre dyrevelferd i flere husdyrnæringer. I forbindelse med omorganiseringen av Mattilsynet opprettes det også en egen seksjon for dyrevelferd.

Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet fastsatte også den 1. juli 2014 en ny forskrift om overtredelsesgebyr etter dyrevelferdsloven. Formålet er å fremme god velferd og respekt for dyr gjennom en forutsigbar, effektiv og ensartet bruk av overtredelsesgebyr. Mattilsynet har hatt hjemmel i dyrevelferdsloven § 34 til å ilegge overtredelsesgebyr siden loven trådte i kraft 1. januar 2010, men hjemmelen har ikke vært tatt i bruk i påvente av den nye forskriften. Med dette kan Mattilsynet ta i bruk et nytt virkemiddel for å fremme etterlevelse av dyrevelferdsloven.

Det er likevel ikke riktig av meg allerede nå å trekke konklusjoner om og å rangere de viktigste faktorene og satsingsområdene som kan sikre god dyrevelferd i pelsdyrnæringen i framtiden. Grunnen til dette er at utvalgets rapport nå er sendt på høring med høringsfrist 27. april.

Jeg forventer at det vil komme mange og fyldige høringsinnspill, både om tiltak for å gi næringen en bærekraftig utvikling med god dyrevelferd og om styrt avvikling.

Debatten som skal komme, og konklusjonene som skal trekkes av regjeringen, må ta hensyn til det som kommer fram i denne prosessen.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [10:50:54]: Jeg takker statsråden for svaret og er glad for at statsråden tar dyrevelferd på alvor. Jeg har aldri vært i tvil om det.

Jeg er også veldig glad for de tiltakene som statsråden her nevner, og som allerede er i gang. Og omorganiseringen av Mattilsynet, som nå er på trappene, vil helt garantert kunne gi en bedre dyrevelferd. Å øke tilsynshyppigheten er positivt, og jeg tror det vil glede veldig mange som er glade i dyr.

Så jeg registrerer at statsråden har planer for dyrevelferden, og jeg registrerer at statsråden har dyrevelferd høyt oppe på sin agenda, og derfor imøteser jeg også det arbei-

det som statsråden skal gjøre framover, og de forslag og tiltak som statsråden kommer med i framtida.

Statsråd Sylvi Listhaug [10:51:51]: Ja, vi kommer til å jobbe veldig aktivt med dyrevelferd også i tiden som kommer. Vi jobber bl.a. med å se på hvordan vi kan få i gang et prøveprosjekt med en form for dyrepolitikk, som vi mener er hensiktsmessig å prøve ut.

Representanten Ørsal Johansen var ellers innom at det er mange ting som kan skje på en gård som gjør at en får utfordringer når det gjelder dyrevelferd. Jeg mener også det er viktig at Mattilsynet har et godt samarbeid med alle potensielle gode hjelpere som er innom gården i løpet av en uke. Det kan være Felleskjøpet, som er der for å levere varer. Det kan være veterinærer som er innom besetningene, og som kan avdekke at ting ikke står bra til. Det kan være TINE eller Q-meieriene, som er ute for å hente melk, og som da også kan observere saker og ting. Og det kan være slakterier, som finnes rundt omkring, og som får disse dyrene til slakt – i hvert fall en del av dem. Så det å få til disse gode samarbeidsrelasjonene mener jeg det er veldig viktig at vi jobber videre med.

Når det gjelder kjæledyr, er det en krevende sak fordi de oppholder seg mye i våre private hjem, men vi har jo alle en plikt til å melde fra dersom vi ser at dyr ikke har det bra. Det skal være lett tilgjengelig informasjon på Mattilsynets hjemmesider om hvor en kan henvende seg, og det er en egen knapp til å sende inn bekymringsmeldinger.

Det er også sånn at et av de husdyrslagene som Mattilsynet er spesielt opptatt av og bekymret for, er hesten. Det er veldig mange som skaffer seg hest, uten at en kanskje har inngående kunnskap om hvordan en skal håndtere den. Mange unge jenter er veldig opptatt av hest. Det er det mange som har erfaring med, og som har barn som man opplever er i den situasjonen. Dette er en utfordring som også Mattilsynet er opptatt av at vi skal jobbe med i tiden som kommer, for å avdekke forhold som ikke er bra, knyttet til det dyreslaget. Men dette er et prioritert område for denne regjeringen, og vi kommer til å jobbe bredt, på mange fronter, for å gjøre det vi kan for at dyrene i Norge skal få det bedre i framtiden.

Gunnar Gundersen (H) [10:54:38]: Dyrevelferd er viktig. Jeg er veldig glad for statsrådets svar og også interpellantens innfallsvinkel, og for at også statsråden peker på det pelsdyrutvalget som har jobbet, og at det her er en prosess rundt hvordan vi håndterer denne type spørsmål.

Stortinget har akkurat gjort seg ferdig med eierskapsmeldingen, og samfunnsansvar var en viktig del av hele meldingen. Jeg tror det gjelder ethvert næringsliv, at man er nødt til å forholde seg til å operere innenfor rammer som samfunnet aksepterer, og hvor man ikke får et omdømme som gjør at det rett og slett er umulig å forsvare en næring. Det er det vi på mange måter snakker om her, grunnleggende sett: Hvordan skaper vi næringsvirksomheter som har et bilde ute i samfunnet som gjør at både politikken og de selv kan forsvare sitt grunnlag? Da må jeg samtidig si, som også statsråden sier, at brudd på dyrevelferden kan skje i mange situasjoner. Vi ser tragedier, det kan være

alt fra psykiske sammenbrudd til mange forklaringer rundt dyretragedier, og da er det viktig at vi har et apparat som er på plass og tar tak i det så fort som mulig. Det er først og fremst Mattilsynets rolle.

Men så vil jeg også påpeke at Brennpunkt-programmet ikke var noe godt utgangspunkt for denne diskusjonen. Jeg vil bare referere – for det synes jeg er ganske viktig at man har med seg i debatten – Kringkastingsrådets uttalelse om Brennpunkt-programmet. Kringkastingsrådet er jo ikke noe hvem som helst når det kommer til å bedømme hva som faktisk kommer ut til seerne. De begynner med å si:

«Dokumentaren «Pels» er et sammenhengende, uttalt argumenterende innlegg fra én part i en omstridt sak.»

Dette er ganske ramsalt kritikk. Så kommer de selvfølgelig med at det her avdekkes ting som vi alle ikke liker, og som vi alle tar avstand fra, men så sier de også:

«NRK bør kunne benytte kontroversielle journalistiske metoder. På et område som dyrevelferd kan nettopp slike metoder i enkelte tilfeller være legitime. Kringkastingsrådet mener likevel Brennpunkt kunne oppnådd en god debatt om pelsdyrhold uten å utfordre kravene til kildekritikk og saklighet i dette tilfellet.»

Så fortsetter man:

«Kringkastingsrådet viser ellers til en uttalelse fra april 2014 der rådet oppfordret NRK til å prioritere arbeidet med kritisk, undersøkende journalistikk, bygget på et solid faglig og etisk grunnlag. Kringkastingsrådet slo også fast at Brennpunkt er en mektig og ressurssterk redaksjon med et spesielt ansvar for å lage programmer bygget på klare premisser, etterrettelighet, kildekritikk og saklighet. Dette ansvaret gjelder også for eksterne produksjoner.»

Det er altså en meget sterk og granskende rapport fra dem som overvåker NRK, og dermed er vi litt inne på hvordan vi skaper en god debatt rundt dette. Jeg synes det skal dreie seg om det overordnede: Pelsdyrnæringen er faktisk en næring som utnytter et produksjonsgrunnlag i naturen, den forholder seg til et internasjonalt marked som kommer til å være der enten Norge liker det eller ikke, og det helt overordnede for meg er om vi skal forby næringer, eller om vi skal gå inn og plukke ut de aktørene som ikke etterlever samfunnets krav. Det er en ganske prinsipiell debatt, som jeg tror kommer i oppfølgingen av statsrådets gjennomgang av saken.

Det er tross alt en liten næring, men den er lønnsom og den er internasjonalt orientert. Som jeg sa: Den forholder seg til et marked der ute. Jeg har nå besøkt ganske mange pelsdyrbønder. Det er en god attåtæring til distriktsbaserte arbeidsplasser. Jeg møter en næring der i hvert fall de aktørene jeg har møtt – og det er heller ikke så overraskende – er uhyre seriøse mennesker som tar sitt ansvar på alvor, og det er, som jeg sa, heller ikke overraskende i lys av at dette er en næring som har hatt et sammenhengende kritisk lys på seg lenge. Det kommer de til å måtte lære å leve med, men jeg ser fram til en debatt som går på et objektivt og saklig faglig grunnlag, men som ikke tar utgangspunkt i et sånt program som Brennpunkt. Det er jeg helt sikker på

at vi kommer til å få når statsråden har fått behandlet ferdig det utvalget som ligger der, og vi får konklusjoner fra det.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:59:42]: Aller først har jeg lyst til å si tusen takk til interpellanten Ørsal Johansen for å reise denne interpellasjonen om god dyrevelferd, eksplisitt innenfor pelsdyrnæringen.

Alt dyrehold skal baseres på god dyrevelferd. Det må være utgangspunktet. Vi må stille strenge krav til dyrevelferd, og det bør følges opp – slik Kristelig Folkeparti ser det – med både effektive og uanmeldte kontroller. Særlig gjelder det innenfor den næringen vi nå eksplisitt snakker om – pelsdyrnæringen – fordi det har, som også tidligere talere har pekt på, vært avdekket flere uheldige tilfeller av dårlig dyrehold innenfor denne næringen. Det er helt uakseptabelt når pelsdyroppdrettere ikke forholder seg til lover som dette huset har vedtatt, eller regler som regjeringen har vedtatt, når intensjonen med både lovene og reglene er å sikre god dyrevelferd. De som da ikke opptrer i tråd med gjeldende regelverk, bør ikke få fortsette med oppdrett, slik Kristelig Folkeparti ser det. Det som kom fram i Brennpunkts dokumentar «Pels», er at regelverket er på plass, men utfordringen er at det ikke følges, at kontrollen kanskje tilsynelatende ikke er god nok. Der har vi vel et forbedringspotensial.

Det har hele tiden vært hevdet at det er enkeltaktører – det er ikke de enkeltaktørene som skal være begrunnelsen for at vi gjør større endringer for hele næringen, vi må se både enkeltaktørene og helheten sammen samtidig. For Kristelig Folkeparti er det veldig viktig at vi skiller mellom de seriøse og de useriøse aktørene innenfor pelsdyrnæringen. De seriøse aktørene, som oppfyller kravene til god dyrevelferd, skal få fortsette sin virksomhet, mens de useriøse, som ikke oppfyller kravene til dyrevelferd, bør finne seg et annet næringsgrunnlag.

Jeg er også glad for at statsråden har sendt denne NOU-en, som vi fikk ca. samtidig, på høring, at statsråden ikke konkluderer veldig i dag, men at hun vil lytte til den høringsrunden som er nå, og som blir avsluttet 27. april. Så er det på sin plass at Stortinget på en egnet måte går inn i diskusjonen når regjeringen har konkludert når det gjelder den NOU-en, og tar dette videre, for dette Brennpunkt-programmet avdekket ting som vi ikke kan se gjennom fingrene med – at lover og regler ikke blir fulgt, som vi har sagt skal skje. Samtidig vet vi også gjennom besøk som sikkert alle i næringskomiteen har hatt, at de fleste innenfor denne bransjen driver etter lover og regler som dette hus har vedtatt.

Geir Pollestad (Sp) [11:03:08]: Jeg vil starte med å takke representanten Ørsal Johansen for å ta opp temaet dyrevelferd. Dyrevelferd er viktig, dyrevelferd er viktig innenfor pelsdyrnæringen også.

La meg starte med å si at jeg oppfatter pelsdyrnæringen som en viktig og levedyktig næring som vi ønsker å ha i Norge. Vi har fått en NOU som er et godt utgangspunkt for videre vekst innenfor pelsdyrnæringen. Når det gjelder Brennpunkt-dokumentaren, skal jeg ikke kommentere den

så mye. Jeg synes representanten Gundersen gjorde det på en god måte. Dette er å oppfatte som et partsinnlegg, og det er klart at det blir krevende å diskutere når en har ulikt syn på om det i det hele tatt er rett for noe formål å holde dyr i fangenskap eller ikke. Jeg mener at politikken må bygges på den NOU-en som vi har fått, det faglige grunnlaget som en der har fått.

Så er det også en veldig klar oppfordring til næringen, som jeg opplever at næringen også har tatt: Åpenhet er viktig. Jeg blir glad når jeg ser i avisen at det annonseres om åpen pelsdyrgård. Det er ikke sånn at det er mulig å ha dårlig dyrevelferd på en mandag og god dyrevelferd på en tirsdag, selv om en vet at en får besøk. Det er ikke sånn husdyrhold virker, det er ikke mulig. En må ha jevn, god dyrevelferd for at en skal våge å slippe fremmede folk inn på sin gård.

Så undrer det meg litt at Høyre og Fremskrittspartiet som før valget var veldig tydelige i pelsdyrsaken, til en viss grad har mistet meningen sin i saken. Dette skaper en viss usikkerhet. Derfor er det viktig at vi nå får en sak fram for Stortinget, sånn at vi kan gjøre et vedtak og legge forutsigbare rammevilkår for næringen framover.

Komiteen har et representantforslag til behandling, og det ventes en sak fra regjeringen. Disse skal behandles med største alvor, og det kan godt være at resultatet av det blir endringer i måten det drives på. Det tror jeg er ganske viktig – en må ikke si at det regelverket og systemet som man har i dag, er perfekt. Man må være villig til, i samråd med veterinærmyndigheter og næringen selv, å se på om det er forbedringer en kan gjøre.

Så har det vært oppe i debatten at lykken i livet er å fjerne subsidiene til pelsdyrnæringen. Det er svært begrenset hva slags subsidier pelsdyrnæringen får, sammenliknet med den verdiskapingen som de står for. Jeg tror ikke at dyrevelferden i pelsdyrnæringen blir bedre om en fjerner bøndernes rett til ferie og fritid. Jeg tror ikke dyrevelferden blir bedre om en kutter den symbolske støtten som en gir til Pelsdyralslaget for å drive med dyrevelferd og avlsarbeid. Jeg tror ikke dyrevelferden blir bedre om man fjerner transportstøtten, sånn at pelsdyrhold blir noe som en kan drive med i sentrale strøk, men som ikke er mulig å drive på med i distriktene. Det er altså overhodet ingen god dyrevelferd å kutte ut støtten til pelsdyrnæringen. Det er ren symbolpolitikk, og det er dårlig næringspolitikk fordi pelsdyrnæringen er en næring som går med overskudd, og som skaper verdier og et produkt som er attraktivt.

Norsk pelsdyroppdrett og norske pelsdyroppdrettere fortjener at vi tar dem på alvor, og at vi bidrar til å rydde vekk den usikkerheten som er rundt næringen. Ja, en kan akseptere at det finnes parti og personer som er mot prinsippet om pelsdyrhold, men vi må ta stilling til om dette er en næring som vi ønsker å ha. Hvis svaret på det er ja, kan vi ikke leve med en usikkerhet fra år til år. Da må vi legge et grunnlag for videre vekst innenfor næringen.

Bård Vegar Solhjell (SV) [11:07:49]: Politikken er full av vanskelege spørsmål med store nyanser som det er vanskeleg å ta stilling til. Dette er ikkje eit slikt spørsmål, etter mitt syn. Dette er eit spørsmål der det er sjeldant lett

å gjere det rette, nemleg at vi bør avvikle pelsdyrnæringa. Lat meg gå gjennom dei sju argumenta eg meiner peikar i den retninga:

Punkt 1: Rovdyr er ikkje meint å skulle leve i bur. Det strider mot deira instinkt, og det er ikkje rett å la dyr som ikkje er domestisert over tusenvis av år, leve i bur. Det er rett og slett etisk feil.

Punkt 2: Førre gongen Stortinget hadde ei grundig behandling av pelsdyrspørsmålet, i 2003, sa ein at det skulle vere eit klart mål å avle fram betydeleg meir tillitsfulle dyr – og ein har ikkje vore i nærleiken av suksess! På eit møte som Mattilsynet nyleg hadde med Norges Pelsdyralslag, går det fram av referatet at Mattilsynet meiner at det ikkje har vore nokon dokumenterbar effekt av dette i rett retning dei siste ti åra.

Punkt 3: Eg kjem sjølv frå ei landbruksbygd, Naustdal i Sogn og Fjordane, og har vakse opp med kor viktig landbruks- og matproduksjonen er for oss. Men pelsdyr er – i motsetnad til mykje av den landbruksproduksjonen vi har – ikkje eit nødvendig produkt for at vi skal kunne leve, og for at alle menneske skal kunne fø seg på ein god måte. Det er ein fundamental forskjell på andre delar av landbruket som har store utfordringar med dyrevelferda – som kylling – og pelsdyrproduksjonen.

Punkt 4: Pelsdyrnæringa er, sakleg sett, ei lita næring og ei lite viktig næring for Noreg. Det er svært få sysselsette – nokre hundretals – og det er berre nokre heilt få kommunar i Noreg der pelsdyrnæringa spelar ei viktig rolle. Og med det nye utvalet si innstilling har vi ein mogleg og realistisk veg for raskt å leggje næringa ned. Omstillinga for Noreg frå å vere ein oljenasjon til ein nasjon som lever av noko anna, er nødvendig, men veldig tøff og vanskeleg. Omstillinga frå å vere ein nasjon som har ei pelsdyrnæring, er veldig lett.

Punkt 5: Det er ein utbreidd myte – som berre vert gjenteke og gjenteke utan dokumentasjon – at pelsdyrnæringa i Noreg er klart betre enn pelsdyrnæringa dei fleste andre stader. Eg har til gode å sjå vesentleg dokumentasjon for det. Tvert imot finst det gjennomgangar som viser at vi i hovudsak har det same regelverket som andre land med pelsdyrproduksjon.

Punkt 6: Det som gjer at det er slik, og som gjer det nesten umogleg å tenkje seg at vi skal ha ein heilt annan pelsdyrproduksjon med ein heilt annan etisk standard enn andre land, er at pels i all hovudsak – ca. 99 pst., viss eg ikkje tek feil – er eit eksportprodukt til heilt andre marknader, i stor grad det kinesiske, men òg nokre andre marknader. Det betyr at ein heilt og fullt konkurrerer med dei vilkåra produksjonen har i andre land. Så viss ein avlar opp blårev til å vere veldig mykje større enn han bør vere, i andre land – vel, da må vi òg gjere det på grunn av størrelsen på pelsen som vert etterspurd. Og viss ein har ein produksjon der bura vert små, vel, så er det veldig, veldig vanskeleg å gjere dei større for næringa i Noreg viss ein skal tene store summar.

Punkt 7: Bodskapen om at dyrevelferd er viktig, at seriøse aktørar skal få fortsetje, men ikkje dei useriøse, at nå må det ryddast opp, er ein utprøvd bodskap – ikkje éin

gong, ikkje to gonger, men gjentekne gonger, nesten årleg, i altfor mange år.

Derfor er det no på tide at Stortinget tek seg saman. Heldigvis er det ei positiv utvikling: Fleire og fleire parti har teke etter det SV og andre i mange år har meint. Andre diskuterer dette meir internt. Viss eg får lov til å trekkje fram eitt parti spesielt, så er det Kristeleg Folkeparti. Eg synest det er veldig vanskeleg å forstå – med den ideologiske basisen til Kristeleg Folkeparti og det engasjementet partiet har i andre miljø- og verdispørsmål – at dei kan ha det standpunktet dei per i dag har til pelsdyrnæringa.

Det er eit tidsspørsmål for pelsdyrnæringa i Noreg vert avvikla. Ei liknande utvikling, på litt ulikt vis, skjer i mange land i Europa. Lat oss ikkje vere ei sinke. Lat oss ta det etiske valet raskt.

Lasse Juliussen (A) [11:12:57]: Opp gjennom årene har vi sett mange eksemplar på dårlig dyrevelferd i pelsdyrnæringen, og med det forholdsvis skjøre ja-et som Pelsdyrutvalget har gitt, er det grunn til å stille spørsmål ved om framtiden vil se veldig annerledes ut, når utvalget samtidig er tydelig på at det fortsatt er flere utfordringer ved dagens pelsdyrhold.

Arbeiderpartiet har tatt det standpunktet at vi ønsker en styrt avvikling av pelsdyrnæringen, selvsagt med omstillingsmidler for etablering av ny landbruksvirksomhet. Pelsdyrutvalget peker også på nettopp det, altså behovet for videre utredning av kompensasjonsordninger. Jeg tror også uten tvil at det er sånn som representanten Gundersen var innom tidligere, at det er mange seriøse aktører i pelsdyrnæringen – jeg har møtt noen av dem selv – som er opptatt av dyrenes velferd. Men likevel ser vi altså at situasjonen fortsatt er utfordrende.

Det er også noen spørsmål å stille til Pelsdyrutvalgets rapport. De har bl.a. foreslått burfri drift, og spørsmålet er om det er et økonomisk reelt alternativ. Og når det er usikkerhet om hvorvidt det er økonomisk reelt, er det viktig å merke seg mindretallets merknad i rapporten om at det er betydelig usikkerhet knyttet til om revens og minkens behov for bevegelsesfrihet kan tilfredsstilles i lite komplekse nettingbur. De mener også at det er lite sannsynlig at forskning kan bidra til å løse behovet for nye driftsformer.

I næringskomiteens budsjettbehandling før jul var det flertall for å be regjeringen vurdere forbud mot pelsdyroppdrett i arbeidet med oppfølging av Pelsdyrutvalgets rapport. Og verken utvalgets rapport eller i og for seg debatten som har gått etter det, har gitt Arbeiderpartiet noe grunnlag for å gå bort fra det ønsket. Derfor mener vi fortsatt at en styrt avvikling av pelsdyrnæringen bør være målet, da med den forutsetningen at tilstrekkelig gode kompensasjonsordninger kommer på plass.

Så vil det, både for næringsaktørene og for dyrevelferden, være utfordrende å avvikle driften sånn som vi kjenner den i dag, over natten, men derfor er det altså også nødvendig med en god avviklingsplan.

Trine Skei Grande (V) [11:15:55]: Utgangspunktet for interpellasjonen, som jeg er veldig glad for at interpellanten har tatt opp, er en tv-dokumentar. Høyerepresen-

tanten leste opp noen uttalelser fra Kringkastingsrådet som han ga harde karakteristikker, som jeg ikke akkurat vil si at jeg er enig i. Kringkastingsrådet hadde noen påpekinger – noe man sikkert kan gjøre journalistisk – om tilsvarett, men det som ble framstilt, er det vel ingen som har stilt spørsmål ved.

Hovedproblemet her er to ting. Det ene er at man møter en holdning til dyr, måten man snakker om dyr på, utviklet i en næring der – det er mitt andre poeng – dyr ikke er domestisert på samme måte som andre husdyr er. Kyr, høner og griser har levd i symbiose med mennesker i tusenvis av år. Vi har utviklet egne raser, som gjør at vi i og for seg fungerer godt sammen med hensyn til det vi bruker dyrene til. De trives med folk, de trives i flokker, og det er utviklet egne raser som ikke finnes i vill form ute i naturen lenger. Det har tatt noen tusen år.

Det å holde pelsdyr har vi holdt på med i knapt 100 år. Dette er dyr som heller ikke lett domestiseres. Dette er små rovdyr, som vi bestemmer oss for å holde i små bur. Derfor er dette annerledes enn alt annet dyrehold. Disse dyrene er ikke domestisert – de kan ikke domestiseres. Hvis de domestiseres sånn at de fungerer som et husdyr, vil de heller ikke ha det karakteristiske man er ute etter, nemlig pelsen. Man vil kjapt få endringer i dyret, som gjør at man får hunder istedenfor rever. Da vil man heller ikke oppnå det man ønsker å oppnå med pelsdyrhold, nemlig å få pen pels.

Venstre mener at vi bør avvikle dette. Da Lars Sponheim var landbruksminister, la vi fram den første dyrevernmeldinga for Stortinget. Det ble da inngått en avtale med pelsdyrnæringa om at den skulle få ti år på seg – for å se om det gikk an å domestisere dyr slik at de både kunne fungere sammen med mennesker, og at dette dyreholdet kunne drives på en god måte. Venstres konklusjon er at det har vi ikke klart. De stadige avsløringene handler ikke om at det er slemme mennesker, det handler om at vi ser at dette er et dyrehold som vanskelig kan holde de etiske standardene som vi ønsker at dyrehold skal ha. Det handler om at vi ikke klarer å domestisere dette dyret sånn at det fungerer på den måten som mennesker trenger. Jeg mener at det er å kaste blå i øynene på dem som driver med dette nå, å si at dette kan vi holde på med for evig. For dette kommer til å ta slutt – alle vet at dette kommer til å ta slutt. Hvis du spør ungdomspartiene om holdninga til dette, er det ganske soleklart hva de mener at vi bør gjøre.

Vi bør sørge for at vi får til en avvikling der folk får muligheten til å drive med noe annet. Vi bør slutte å subsidiere et dyrehold der vi ikke vet om man klarer å holde de etiske standardene vi mener at dyrehold skal ha. Landbruksministeren skal vite at hun får full støtte fra Venstre hvis hun starter med en sånn plan.

Rasmus Hansson (MDG) [11:19:52]: La oss gjøre et enkelt tankeeksperiment: Vi tar en del tusen av landets hunder, putter dem i små bur, lar dem være der resten av livet og erklærer at de har det helt fint. Veldig mange vil mene at det er et vanvittig eksempel, men alle vil være enige om at det vil bli reagert meget sterkt på å gjøre noe sånt. Men det er ikke et vanvittig eksempel, det er et fullstendig relevant eksempel. Mink og rev er arter som er ut-

viklet gjennom hundretusener av år til en uhyre kompleks livsførsel, hvor de skal hevde revir, de skal jakte, de skal pare seg, de skal forholde seg til andre dyr, de skal finne veldig mange forskjellige typer bytte, og de skal klare seg under en rekke forskjellige miljøforhold. Dette er veldig avanserte dyr, og for å si det enkelt og greit: De blir sprø av å oppholde seg i et nettingbur hele livet.

Dette er essensen av debatten om pelsdyrhold og pelsdyrproduksjon i bur i Norge. Det er en virksomhet som aldri i verden ville blitt tillatt i Norge hvis noen hadde foreslått å starte med den nå. Det er dessuten en virksomhet som helt åpenbart er i strid med den dyrevelferdsloven vi har i dag, på en rekke punkter, så mange punkter at jeg ikke skal bruke tida på å ramse dem opp her. De elementære kravene er at dyr i norsk husdyrproduksjon skal ha det bra, skal kunne leve ut sine naturlige miljøkrav osv. Det er helt meningsløst at vi i det hele tatt har en debatt om hvorvidt disse kravene blir brutt eller ikke. Det blir de.

Derfor vil jeg takke representanten Ørsal Johansen for initiativet til denne debatten, for det er veldig bra at vi nå får den opp en gang til. Jeg vil for øvrig takke Fremskrittspartiet for å ha vist ganske mye interesse og engasjement for dyrevelferd den siste tida. Vi får et pilotprosjekt om dyrepoliti i Trondheim, landbruksministeren har lovet et skikkelig kompetanseløft i politiet på dyrevelferd, Mattilsynet får sin egen seksjon for dyrevelferd – alt i tråd med det Miljøpartiet De Grønne har bedt om, og dette er veldig bra.

Miljøpartiet De Grønne vil også understreke at vi er sterke tilhengere av å videreføre næringsvirksomhet, ikke minst næringsvirksomhet i distriktene i Norge, men vi må altså legge til grunn det som er norsk lov, og det som er elementære krav til å utføre den typen næringsvirksomhet. Derfor er det et problem at vi nå er på vei inn i enda en runde med diskusjon som er basert på en forventning eller en forutsetning om at det går an å avle vekk de egenskapene som gjør at rev og mink mistrives i bur, og at det går an å utvikle disse artene til dyr som er så apatiske at de kan trives i det miljøet som pelsdyrnæringen nødvendigvis vil gi dem.

Pelsdyrhold er – for å si det enkelt – naturstridig. Det er teknisk sett lovstridig, hvis man respekterer lovverket, og det er politisk veldig problematisk at partier som har vedtatt dyrevelferdsloven, arbeider så hardt for å beholde en virksomhet som så åpenbart er i strid med det lovverket. Derfor forventer Miljøpartiet De Grønne at alle de partiene som fortsatt ikke har klart å ta et fritt og fagbasert standpunkt til pelsdyrnæringen i den politiske prosessen som nå kommer, vil gjøre det og være i stand til å ta et skritt tilbake og forholde seg til virkeligheten i denne næringen, den virkeligheten som mink og rev utgjør når man putter dem inn i små nettingbur.

Hvis en skal kunne sette denne typen skjønnsmessige vurderinger som ligger til grunn for å opprettholde pelsdyrholdet i Norge, foran det lovverket vi faktisk har vedtatt i Stortinget, ja da må jo spørsmålet være hva som er poenget med å ha et lovverk.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [11:25:03]: Jeg vil aller først si takk for en god debatt. Jeg vil si takk for de gode svarene som statsråden nå har gitt, og så vil jeg knytte noen få kommentarer til selve debatten.

Når det gjelder debatten om hvorvidt vi skal ha pelsdyrnæring eller ikke, akter jeg ikke å kommentere det. Det er noe vi skal ta opp senere i denne forsamlingen, og som egentlig ikke har noe med debatten å gjøre. Det vi skulle debattere her, var dyrevelferd, både innen pelsdyrnæringen og innen husdyrnæringen generelt. Så jeg kommenterer ikke noe utover det, bortsett fra det at Fremskrittspartiet ikke på noen måte har endret politikk. Fremskrittspartiet har ikke sagt at vi skal legge ned pelsdyrnæringen, og Fremskrittspartiet har ikke tradisjon for å forby næringer.

Så vil jeg knytte en liten kommentar til det representanten Pollestad var inne på, nemlig det med åpenhet. Jeg tror det er veldig viktig – både i pelsdyrnæringen og i andre næringer – at vi har åpenhet, og at det er mulig å komme og besøke gårder og se hvordan det er i pelsdyrnæringen, og se hvordan det er på gårder i tradisjonelt landbruk. Og representanten Pollestad sier at en har ikke dårlig dyrevelferd på mandag og god på tirsdag. Dårlig dyrevelferd er noe som går over tid, det samme gjelder god dyrevelferd. Det er noe som det tar tid å bygge opp, og som vil være vedvarende. Det er et innspill som jeg setter pris på, og som jeg tror flere bør merke seg.

Det ble sagt her at det var flertall i Stortinget for å utrede et forbud mot pelsdyroppdrett. Det var et flertall på Stortinget for å utrede et forbud og en bærekraftig utvikling. Det er viktig å få med seg den nyansen – at vi har med begge deler.

Pelsdyrutvalgets rapport er nå sendt på høring. Vi venter på høringsuttalelser og de konklusjonene som eventuelt kommer. Jeg tror – som statsråden også var inne på – at det kommer utrolig mange svar, jeg tror det kommer mange varierte svar. Så får vi se på svarene og på hvilke konklusjoner som blir tatt ut fra disse, og hva slags konklusjoner regjeringen kommer med.

Statsråd Sylvi Listhaug [11:27:20]: Takk for en god debatt, og en interessant debatt, som det alltid er knyttet til disse spørsmålene. Jeg er veldig enig med dem som sier at det er viktig at vi diskuterer disse spørsmålene på et objektivt, saklig grunnlag. Det mener jeg er det fine med den NOU-en som nå er sendt på høring, at både de som var for en videre drift av næringen, og de som er for nedleggelse, var enige om at faktagrunnlaget er godt, og at det er noe som kan legges til grunn i den videre diskusjonen.

Det startet med dyrevelferd, men som alltid når en diskuterer pelsdyrnæringen, blir det en debatt krydret med argumenter for å beholde næringen, argumenter mot næringen og argumenter for og imot subsidier. Det som i hvert fall er helt sikkert, er at regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte, der Stortinget blir invitert til å diskutere denne saken nærmere og ta stilling til dette spørsmålet. Dette er også en del av budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Venstre og Kristelig Folkeparti.

Takk for god tilbakemelding fra Miljøpartiet De Grønne på arbeid som regjeringen og Fremskrittspartiet gjør når

det gjelder dyrevelferd. Det er ikke hver dag vi får skryt derfra, så det tar vi virkelig med oss videre. Vi kommer til å jobbe videre for å styrke dyrevelferden. Vi er gode i Norge, men vi skal aldri hvile på våre laurbær. Derfor skal vi hele tiden jobbe for å bli bedre.

Presidenten: Interpellasjonsdebatten er dermed avsluttet.

Presidenten vil foreslå at sakene nr. 5 og 6, som er andre gangs behandling av lovsaker, behandles under ett. – Det anses vedtatt.

Sak nr. 5 [11:29:12]

Stortingets vedtak til lov om utenriktjenesten (utenriktjenesteloven) (Lovvedtak 39 (2014–2015), jf. Innst. 133 L (2014–2015) og Prop. 11 L (2014–2015))

Sak nr. 6 [11:29:14]

Stortingets vedtak til midlertidig lov om endringer i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag (Lovvedtak 40 (2014–2015), jf. Dokument 8:56 L (2014–2015))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet til sakene nr. 5 og 6.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Presidenten vil gjøre oppmerksom på at det ligger an til enstemmige vedtak i alle saker, og at vi bare trenger å være beslutningsdyktige. Presidenten har forsøkt å telle, og mener at vi er det – og antar at innpiskerne vil nikke til det. – Vi skal vente til de siste har satt seg, så er vi klare til å gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 1 (2014–2015) – Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2013, unntatt kapittelet som gjelder Arbeids- og sosialdepartementet – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 3:1 (2014–2015) – om Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjonar som er behandla av Stortinget – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstilt:

Meld. St. 4 (2014–2015) – om anmodnings- og utredningsvedtak i stortingsssesjonen 2013–2014 – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: I sak nr. 4 foreligger det ikke noe voteringstema.

Votering i sakene nr. 5 og 6

Presidenten: Sakene nr. 5 og 6 er andre gangs behandling av lovsaker og gjelder lovvedtakene 39 og 40.

Det foreligger ingen forslag til anmerkninger til noen av sakene. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Sak nr. 7, Referat, er det allerede votert over.

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 11.40.
